

Húsvét 5. vasárnapja

ApCsel 6,1-7

„Az imádságnak és az Ige szolgálatának szenteljük magunkat”

Ez idő tájt, hogy a tanítványok száma egyre nőtt, zúgolódás támadt a görögök közt a zsidók ellen, hogy a mindennapi alamizsnaosztáskor az ő özvegyeiket háttérbe szorítják. Ezért a tizenkettő összehívta a tanítványokat: „Nem volna rendjén, hogy elhanyagoljuk az Isten szavát, s az asztal szolgálatát lássuk el. Testvérek, ezért szemeljetez ki magatok közül hét jó hírben álló, Lélekkel eltelt bölcs férfit. Ezeket megbízuk a munka irányításával, mi meg majd az imádságnak és az Ige szolgálatának szenteljük magunkat.” Tetszett a javaslat az egész közösségnek, és kiválasztották Istóánt, ezt a hittel és Szentlélekkel eltelt férfit, aztán Fülöpöt és Prohórust, Nikánort és Timont, Parmenászt és Miklóst, az antióchiái jövevényt. Az apostolok elé állították őket, azok imádkoztak és rájuk tették kezüket. Az Úr szava terjedt, úgyhogy a tanítványok száma igen megnőtt Jeruzsálemben, még a papok közül is tömegesen hódoltak a hitnek.

Ez a szakasz a diakónusok intézményének megszületését beszéli el, valamint az első diakónusok kiválasztását és beiktatását írja le. Róluk a nevükön kívül nem sokat tudunk. István vértanúsága a Saul által kezdeményezett keresztényüldözés kezdete, Fülöp diakónus missziójáról rövid történetet olvashatunk, de Prohórus, Nikánor és Timon, Parmenászt máshol nem tűnik föl a Bibliában. A Jeruzsálemi ős-gyülekezet őrizte meg a nevüket. Ez az első alkalom, hogy az apostolok igehirdető és imádságos munkája elkülönül a diakónusok szociális orientált munkájától.

Az ősegyházi önkéntes vagyonszociális közösség, a görög keresztények és zsidó keresztények vegyes megjelenése az ősegyházban jelentős teher-tételt jelentett. A zsinagóga és a keresztény házak között folyamatosan kialakult feszültség csak növelte a szociális segélyezés fontosságát és a diakónusok tekintélyét. A zsidó vallási közösség egyben szolidáris közösségként is működött, amely segítette a szegényeket. Az adományozó magatartás a tekintélyszerzésnek egyik fontos eleme volt a zsinagógai közösségben. A Jézust követő zsidókat és a keresztény házakba járó özvegyeket azonban a zsinagóga hamarosan kizárta tagjai

közül, és vele együtt a szociális segélyezettek közül is. Különösen nehéz helyzet állt elő a jeruzsálemi éhség idején, amikor a zsinagóga csak saját tagjait segítette. Érthető tehát hogy a megtért Pál minden erejével azon volt, hogy a segélyezés rendszere áttörje az etnikai határokat és a pogányságból megtért keresztények segítsék az éhező, jórészt zsidókeresztényeket, akik Jeruzsálemben éltek. Nagy volt a félelme, hogy a szegény, de öntudatos zsidókeresztények elfogadják-e ezt az adományt vagy sem. Most ugyanis a Krisztus-követés és a kereszttség által hasonlóvá lett pogány és zsidó híveknek, szegényeknek és gazdagoknak új vallási és szolidáris csoportot kellett kialakítani az egyenjóság alapján. A kereszténység tehát nem csupán tanbeli közösség lett, hanem olyan csoport, amelyben az egyéni viselkedés az erények gyakorlása által, a közösségi kapcsolatok a kölcsönösség által, és a közösségi élet a kölcsönös szolidaritás által sok gyakorlati változást eredményezett. Amit hittel kezdtek, azt konkrét gyakorlati cselekedetekkel folytatták, és a keresztény közösség az egyház felépítésében fejezte be. A zsidóság szektáiban is nyilvánvaló volt, hogy nemcsak másként beszélnek, és másként értelmezik az „Írásokat”, hanem egy kicsit másként is élik meg, a régi hagyományokat. Az apostolok és diakónusok azonban nem a hierarchia kezdetét jelenítik meg, hanem az egészséges munkamegosztást a hatékonyabb közösségépítés érdekében. A szolgálatok ugyan különfélék lettek, de a Lélek ugyanaz maradt. Megtanulták egymást tisztelni a közösségben, a szegények és a gazdagok, sőt tudták, hogy új hitüknek és közösségüknek csak akkor szerezhetnek tekintélyt, ha az elkülönülés a bűnös nemzedéktől nemcsak vallási tanításban és beszédmódban látszik meg, hanem tiszteletreméltó egyéni és közösségi tettekben. Az egyház sok esetben történelmi jogok alapján vár el a társadalomtól megtiszteltetést és előjogokat. Jogtechnikailag ez nem vitatható, mint ahogyan a kialakult hierarchikus struktúra sem. A mai pogány és a bűnös nemzedék tiszteletét azonban csak az ősegyházra emlékeztető értékes egyéni és közösségi magatartással lehet kivívni. Az egyháznak nemcsak hirdetni kell Krisztus tanítását, hanem a hirdett ige a hierarchia minden szintjén állók számára kötelező példamutatással jár. Nem a keresztény erények hirdetése, hanem bemutatása az, amely elgondolkoztat és Isten kegyelmével megtérésre vezet.